

Stručni rad

ZIMSKA ŠKOLA U PRIRODI

Aleksandra Ključevšek, učiteljica razredne nastave

OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevci

Sažetak

Škola u prirodi je poseban oblik odgojno-obrazovnog rada koji se odvija izvan školskih prostorija, izvan mjesta stanovanja, u sažetom obliku više dana. Odgojno-obrazovni postupak odvija se tijekom cijelog dana, jer osim skijanja ili plivanja uključuje sportske sadržaje i nastavu. Učenici se raduju školi u prirodi, bilo da je riječ o prirodoslovnoj školi u prirodi, školi plivanja u prirodi, zimskoj školi u prirodi, planinarskoj ili sportskoj školi u prirodi. Škola mora ponuditi učeniku školski program u prirodi. Za vrijeme trajanja obaveznog školovanja, dužna je organizirati najmanje dvije. Preporuka je barem jednom na kraju svakog obrazovnog razdoblja. Za učenike je dobrovoljna. Za izvođenje škole u prirodi, škola mora dobiti suglasnost većine roditelja.

Ključne riječi: učenje skijanja, učenje u prirodnom okruženju, važnost škole u prirodi, ciljevi škole u prirodi, briga za sigurnost

1. Uvod

U školi u kojoj predajem, učenici gotovo svake godine idu u školu u prirodi. Mogu birati između škole plivanja, zimske škole, prirodoslovne škole, škole društvenih znanosti, istraživačke škole...

U 5. razredu učenici idu u zimsku školu u prirodi s naglaskom na skijanje.

Roditeljima i učenicima već u 4. razredu predstavljamo zimsku školu u prirodi gdje se odlučuju hoće li sudjelovati ili ne. Svake godine većina roditelja se odluči za to.

Za prijavu na zimsku školu u prirodi možemo se prijaviti u Centrima za nastavne i izvannastavne aktivnosti ili pronaći skijaški centar s raznolikom ponudom skijališta opremljenih s

uređajima (gondole, liftovi, žičare) u bližoj ili daljoj blizini od domaćeg kraja.

Kada učenici stignu do 5. razred, počinju pripreme za školu u prirodi. Jedva čekaju zimu, snijeg i odlazak.

2. Što je škola u prirodi?

S. Kristan je u svojoj knjizi Škola u prirodi opisao aktivnosti u prirodi, odnosno izvan sjedišta škole, ovako: „Škola u prirodi definira se kao poseban odgojno-obrazovni oblik čiji je cilj da cijeli razred nakratko odlazi u prirodu, što manje urbane sredine, izvan mjesta stalnog boravka (do mora, rijeke, jezera, šume, planine, snježne prirode i sl.), gdje se u posebnim okolnostima i prema posebnom obrazovnom programu provodi racionalan pedagoški rad." [3]

Učenici neprestano uče i razvijaju druge vještine: (međusobna komunikacija, briga o sebi, samostalnost, grupno sudjelovanje, prihvaćanje različitosti...)

Škola u prirodi važna je za učenike zbog sljedećih aspekata:

- učiti u prirodnom okruženju,
- učiti o različitim sportovima,
- formirati vršnjačke odnose,
- formira se odnos između učenika i nastavnika,
- navikavaju se na samostalnost i preuzimanje odgovornosti.

2.1. Škola u prirodi sastoji se od:

1. Rada definiranog temeljnim ciljevima konkretne škole u prirodi (crvena nit).

Na primjer, naglašava prirodoslovne aktivnosti i povezuje ih sa sportom; u društvene znanosti i umjetnost uključuje sportske aktivnosti.

2. Rekreativno-relaksacijske aktivnosti, odnosno one koje nadopunjuju temeljni program/ciljeve i uključuju sljedeće:

- Pauze između nastavnih sati koje su namijenjene kratkom opuštanju i/ili odmoru.

- Fokusirano slobodno vrijeme koje djeca i adolescenti provode po svom izboru. Mogu birati između opcija u okolini.
- Tijekom fakultativnih aktivnosti, prisutni se učitelj brine o primjerenosti animacije, usmjerava i potiče aktivnost, prepušta učenicima inicijativu za korisnim provođenjem vremena i/ili omogućuje pojedincu da na svoj način osmisli to vrijeme.
- Tijekom večernje animacije odvijaju se dva niza aktivnosti:
 - prvi dio namijenjen je analizi obavljenog posla i prikazu aktivnosti sljedećeg dana,
 - drugi dio namijenjen je opuštanju uz razne kulturne i društvene aktivnosti.
- Prehrana i osobna higijena - određeni broj sati posvećen je svakodnevnim poslovima, odnosno održavanju osobne higijene, prehrani, pospremanju kreveta i soba, uređenju osobne opreme, pripremanju i čišćenju blagovaonice...
- Dnevni odmor prilagođen je dobi polaznika i može se uskladiti s usmjerenim slobodnim vremenom.
- Spavanje.

2.2. Ciljevi škole u prirodi

- Povećava održivost i kvalitetu znanja koje učenik stječe ovim oblikom odgojno-obrazovnog rada.
- Promiče sposobnost promatranja prirodnog i društvenog okoliša te samostalnog i odgovornog djelovanja prema prirodnom i društvenom okolišu.
- Promiče društvene i komunikacijske vještine i razvoj demokratske komunikacijske kulture.
- Promiče sposobnost poštivanja sebe i drugih te uspostavljanja međuljudskih i društvenih odnosa.
- Razvija sposobnost kreativnog i kritičkog mišljenja i prosuđivanja, osposobljava učenika da se suoči sa životnim problemima i da ih samouvjereno otklanja/rješava.
- Promiče pozitivan stav prema zdravom načinu života i usađuje odgovornost za vlastitu sigurnost i zdravlje.
- Brine i promiče usklađen tjelesni i psihički razvoj pojedinca (mogućnost odabira i povezivanja različitih područja, učenje praktičnih vještina za život).
- Osigura skijaško osposobljavanje učenika osnovne škole.
- Razvija odgovoran odnos prema okolišu.

- Promiče cjeloživotno učenje (učenik upoznaje različite mogućnosti stjecanja znanja).

2.3. Osnovni uvjeti za izvođenje škole skijanja u prirodi

- Skijališki centar s raznolikom ponudom skijališta opremljenih sa uređajima (gondole, žičare, ski liftovi).
- Povoljni klimatski uvjeti, ne prevelika nadmorska visina, dovoljno snijega.
- Smještaj što bliže skijalištu.
- Pogodni prostori za druge aktivnosti (nastava, predavanja, društvene aktivnosti...
Pogodan prostor za skladištenje opreme, grijani prostor za skijaške pancerce.
- Izvan najveće gužve (praznici, vikendi).
- Najmanje pet dana (od ponedjeljka do petka).
- Mogućnost drugih sportskih aktivnosti (skijaško trčanje, planinarenje, klizanje...).
- Razumna cijena.

Slika 1: Idemo na skijanje

2.4. Sigurnosni standardi

Veća je mogućnost ozljeda pri radu i kretanju u prirodi nego u školi. Stoga je potrebno pažljivo predvidjeti izvore opasnosti, napraviti procjenu rizika i poduzeti mjere za smanjenje opasnosti.

U svim oblicima i metodama rada djelujemo u skladu s propisanim normativima za siguran rad u grupama:

Terenski rad

- 1 stručni radnik na 15 učenika.

Skijanje

- 1 stručni radnik na 12 učenika odn. na 10 skijaša početnika.

2.5. Sigurnosne brige

- usklađenost sa standardima (posebnim standardima za skijanje),
- poštivanje osnovnih sigurnosnih načela (odgovarajuća oprema i urednost skijaša),
- pažnja u pripremi i skladištenju opreme,
- vođenje računa o vremenskim uvjetima, prilagodbi sadržaja, metodičkim postupcima, organizaciji nastave i opterećenja na sposobnosti, znanje i zdravstveno stanje učenika,
- dosljednost u korištenju zaštitne opreme, poštivanje načela pomoći i zaštite, primjereno grijanje prije izvođenja aktivnosti,
- nadzor učenika,
- upoznavanje učenika s opasnostima na skijalištu.

Važno je da se učitelji i drugi pratitelji djece u školi u prirodi prije polaska dobro informiraju o mogućnostima djelovanja u vezi zdravstvene zaštite djece.

2.6. Popis opreme za zimsku školu u prirodi

- Oprema i odjeća za aktivnosti na snijegu
- Dodatna i rezervna odjeća
- Pribor za osobnu higijenu i zaštitu
- Ostala oprema

Slika 2: Učenje skijanja u manjim grupama

2.7. Praktični sadržaji skijanja:

Početni oblici skijanja:

- Klinasti potisni zavoj sa ubodom palice, osnovno krivudanje.
- Korištenje skijaške opreme.

Napredni oblici skijanja:

- Terensko krivudanje u širem ili užem hodniku. Svladavanje terena s povećanim nagibom.
- Odgovarajuća kontrola brzine skijanja: na blagoj padini tehnikom urezivanja, na povećanoj padini s okretanjem skija.
- Pravilno ubadanje palice. Pravilno paralelno postavljanje skija u svim fazama zavoja. Prilagođavanje na skijanje u snježnim parkovima.

2.8. Teorijski sadržaji:

- Učenici upoznaju vrste snijega.
- Znaju da se prije vježbanja moraju zagrijati.
- Uče pravila ponašanja na skijalištu (FIS pravila).
- Uče o opasnostima skijanja i sanjkanja te kako se nositi s nesrećama.
- Poznaju opremu za zimske sportove.

Slika 4: Uporaba ski lifta

Slika 5: Prvi zavoji

3. Zaključak

Škola u prirodi je radost, briga i izazov za svakog učenika i učitelja. Za sve sudionike to je neprocjenjivo iskustvo koje značajno doprinosi podizanju kvalitete međuljudskih odnosa, trajnijem i korisnijem znanju učenika, stjecanju novih vještina, razvoju društvenih vještina, navikavanju na samostalnost, ustrajnosti, preuzimanju odgovornosti...

Prvi zavoji na skijama, učenje u prirodi, nova prijateljstva i avanture ostaju zauvijek u sjećanju.

4. Literatura

- [1.]Koncept šole v naravi za 9-letno OŠ. (2001.), Ljubljana, Usvojilo Stručno vijeće Republike Slovenije za opće obrazovanje.
- [2.]V naravo z glavo. Zakaj pa ne? (2002). Ljubljana: Centar za školske i izvanškolske aktivnosti.
- [3.]Kristan, S. (1998). Šola v naravi. Didaktika, Radovljica.